

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Doctrina Theologica D. Gummari Huygens In Quibusdam Speciminibus Exhibita

Amstelbeeck, Rudolf von

Coloniæ Agrippinæ, 1691

§. 12. Doctrina D. Gummari Huygens De differenda Absolutione
Sacramentali.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39044

infortunatè stringitur 7. inter damna-
tas ab Alex. VIII. *Omnia humana actio de-*
liberata, est Dei dilectio, &c. Dedi eam su-
pra pag. 28.

§. 12.

Doctrina D. Gummari Huygens
De differenda Absolutione Sa-
cramentali.

Circa Consuetudinarium pœnitentem ita sibi objicit & resolvit in Methodo Tr. 1. q. 4. dub. 4. pag. 73. *Fam verò, quid si consuetudini immersus sine prævia vitæ mutatione, enarratis ex ordine peccatis, è vestigio (ut in more positum quibusdam) absolvi desideret? Non est, quod absolutionem Confessarius acceleret; etenim ut hoc pœnitentis desiderio non obstante, iste coram Deo & verè absolveretur, necesse foret, ut esset conversus subito; & tamen nemo inficias ierit, quin hoc possit Deus; attamen hoc ita fieri solitum post ejusmodi vitæ genus, nemo quoque ausit asserere. Eò tendit, ut numquam absolvatur consuetudinarius extra casum necessitatis, nisi diu exercitus pœnitentiæ operibus, & prævia emendatione vitæ, ut magis colligetur ex dicendis.* Ad

Ad eventus verò particulares descendens, hoc in Comp, reimpresso 1684. pag. 253. ex ibi dictis elicit confectarium. Tertio inferitur, etiam illis esse absolutionem differendam, qui etsi peccata mortalia deserere, eorumque occasiones rescindere velle profiteantur; nihilominus ob peccandi mortaliter consuetudinem, ob peccati gravitatem, pœnitendi languorem, ob pœnitentiæ & vite mutationis brevitatem, conversionem suam reddunt suspectam. Eò collimat, ut reddat suspectam eam omnem conversionem, quæ ex mutatione vitæ, & exercitiis pœnitentiæ præviis non patet, antequam absolutio impertiatur.

At quid si pœnitens consuetudinarius toto se corde dolere de præteritis, velle futura cavere, ad occasiones vitandas paratum, imò ad media à Confessario suggerenda adversus periculum relapsus accipienda promptum se affirmet, & exhibeat? Nihilominus, inquit, respondendum est, universa hæc non facere satis. Ita habet in Methodo tract. 1. q. 4. dub. 5. pag. 39.

Quin imo, profequitur pag. ead. Finge casum, quo centum aut plus eo consuetudinarios, nulla vite mutatione prævia, ob similia dicta protestationesque in Paschate absolveris; quot,

putas, numerabuntur, qui è tanto numero post
absolutionem vitam talem instituant, ut mores
eorum te adducant, qui credas & persuasum ha-
beas, quod veterem consuetudinem exuerint, no-
vamque induerint voluntatem absolutam & firmam
peccatis lethiferis universis & æternum renuntian-
di? An hoc non est velle, veram pœni-
tudinem & voluntatem absolutam ex
emendatione vitæ, absolutionem vel
Confessionem consequente dignosci
debere?

Confirmat id ibid. tr. 1. q. 4. dub.
1. pag. 63. Qui post confessionem media, quæ
prudens Confessarius censet esse necessaria, non
adhibuit, vel occasionibus, quas iudicarat fu-
giendas, se non subduxit, hic sincerum & efficax
propositum non habuisse, frequenter censendus est.

Pergit porro ibid. tract. 1. q. 4. dub.
5. pag. 90. Non admodum refert igitur,
quod pœnitens habeatur vir sincerus, ubi argumen-
ta hæctenus allegata contra subitam consuetudina-
riorum conversionem id non patiuntur, coguntque
potius ut cogitemus, quod pœnitens circa suam
ipsius conversionem fallatur, dum se verè conver-
sionem reputat, quando veri sufficientisque doloris &
conversionis gradum necdum attigit: Nempe
quia non nisi pœnitentiæ operibus,
& emendatione vitæ diu exercitus
C (ejus

(ejus judicio) regulariter ad eum ascendit.

Sed videamus , quid præscribat circa consuetudinarios sponfos. Rem ita expedit in Methodo tract. 1. q. 4. dub. 13. pag. 116. 117. *Ecquid interea faciendum , si Pastorum monitis nullus relinquitur locus , sed sponsi prava consuetudine imbuti , ipso nuptiarum die , nulla vite mutatione pravia , confessuri Pastorem conveniunt ? si Pastor consuetudinarios esse noverat , eorumque tarditatem non immeritò coniecisset , illorum saluti potius consulisset ipsos domi suæ monendo , increpando , & quo poterat modo adducendo , ut dum tempus supererat , muneri suo facerent satis : si tamen post hæc omnia difficilis ille casus eveniat , quidquid obloquiorum , turbarum , aut incommodi consequatur , juxta hypotheses præmissas 3. potissimum & 4. agendum judico : id est , judico differendam esse absolutionem ; id enim illis hypothefibus præcipitur. Quid videtur , benevole Lector ? An hic etiam non adest periculum violationis figilli ?*

Prosequitur ead. pag. 116. circa eundem eventum sibi formare objectionem hanc : dices ; *saltem diluitur quam facillime . . . . . hæc difficultas absolvendi sponfos consuetudinarios , si consuetudo sola inter*
se

se peccandi ex gr. fornicando, absolute indignos reddat, quia matrimonio inito hujus peccati periculo non exponuntur. Atque ad hanc ita respondet. Quasi verò absente peccati futuri periculo pœnitens in portu navigaret: neutiquam sanè; at verum odium & præteritorum detestatio æque necessaria sunt, & præter hæc vera ad Deum conversio: illa verò cum repente acquiri non soleant, nec illis quoque nisi notabilem vite mutationem præmiserint, à Deo infundi credendum erit. Censet ergo in casu & hos, tamquam non conversos, sine absolute dimittendos esse.

Pergit studere diluendis argumentis cæteris, quibus ejus praxis impeditur. Itaque rursus objicies, inquit tract. 1. q. 4. object. 1. pag. 125. Fieri potest, ut consuetudinarii tempore dilata absolute moriantur. Sed his non terretur; quin imo objectionem ita instruit pag. 126. & 127. Ut objectio urgeat, ponatur pœnitens esse quidem sufficienter dispositus ad justitiam per absolute consequendam, sed non ut eam consequatur sine absolute. Tum verò hac ita se expedit: si hoc pacto foret dispositus, nonne res foret imprimis demiranda, quod divina Providentia sine-
ret eum vitâ defungi tam infeliciter; eo inquam tempore, quo Confessarii id suadentis obsequitur

judicio? sed hoc magis demiraberis, si perpendas, quod ut talis damnaretur, debuisset providentia divina destinato consilio decrevisse, ipsum in vindictam anteactæ vitæ in flammâ infernales præcipitem dare. Facietne id Deus Opt. Max. homini sese in hunc modum paranti? . . . . Aliter sanè, aliter fidendum Deo, Vult igitur, etiam in casu differendam esse absolutionem; cætera verò divinæ Providentiæ esse committenda. An non magno hæc doctrina poenitentium sustineatur periculo, tu Lector perpende.

Procedit dein ibid. pag 129. ad objectionem hanc. Ponantur centum hujusmodi, qui percipiendæ absolutioni horulæ, aut dimidiæ spatio se præpararunt; quidam illorum, saltem paucissimi ritè convertuntur: deinde hoc posito, primum est fieri, ut ex illis verè conversis, quamquam paucissimis unus aliquis verè dispositus moriatur absolutione frustratus: atqui tantum est malum istud, ut ob id praxi huic (differendi absolutionem) non sit subscribendum: ergo, &c. Ad hanc verò difficultatem hæc reponit. Verum ut & hoc demus (unum scilicet è paucissimis illis facilè mori non absolutum) prorsus dissentior, ad istud unius incommodum avertendum, in illam (id est contrariam suæ) eundum esse praxim,

praxim , utpote quæ incommoda incomparabiliter majora , non unius quippe , sed infinitæ prope-modum hominum multitudinis adducit.

At quæres fortasse , quid Virum in praxim hanc severam impulerit ? Non obscure id videtur innuere in Comp. impresso 1684. pag. 248. 249. ubi hæc lego.

Fam verò ut fiat ejusmodi magni peccatoris conversio , debet terrena delectatio tantum minui , & cælestis tantum augeri , ut jam vice versa hæc superet illam , ubi ante fiebat oppositum. Et quamvis de absoluta Dei potentia hæc fieri possint in momento , non solent tamen sine mora notabili , quia non nisi intervenientibus pietatis. ac pœnitentiæ exercitiis , quibus cælestis augeatur sensim & terrena sensim minuatur ; nec nisi justum tempus impendatur precibus , quibus ad hæc impetretur Dei gratia.

Dices , si ad veram conversionem requirantur hæc omnia ; cum nec in peccatore etiam unius tantum externi gravioris peccati reo , delectatio illa terrena minui , nec cælestis adeo augeri in momento soleat ; hæctenus allata videntur conficere , quod peccator , qui peccato mortali externo saltem & graviori Deum vel semel offendit , prima vice , qua Confessarium absolvendus accedit , nequeat absolvi. Ad hæc ille (quæ sibi objecerat in Meth. tract. 2. q. 7.

object. 6. pag. 202.) hæc reponit. Respon-
 sioni loco sit, quod Pœnitens priusquam Confessa-
 rium petiturus absolutionem primum accedat, potest
 sua sponte egisse ea omnia, quæ Confessarius ab-
 solutionem dilaturus, præmittenda absolutioni judi-
 caret: ac proinde eo eventu absolutio huic pœnitenti
 ne prima quidem vice differenda fuerit. Itaque
 quando ea sponte sua, antequam Con-
 fessarium accedit, pœnitens hic non
 cogit, etiam ei (Doctoris hujus judicio)
 differenda est absolutio.

Jam verò, si ex eo quæras, quam-
 diu illis Pœnitentiæ exercitiis pœnitens
 sit exercendus; item quamdiu constan-
 tem exhibere debeat emendationem vi-
 tæ; Respondet, donec Confessarius
 habeat moralem quandam de ejus con-
 versione certitudinem. Id manifestè
 colligitur ex iis, quæ dat ad casum
 hunc, quem sibi objicit loco proximè
 citato pag. 201. & hic subjicio. Fingamus,
 inquit, aliquem lapsum fuisse in crimen fornicationis
 aut adulterii, cujus notabilem displicentiam
 interea temporis non habuerit, donec se ad Confes-
 sionem paraturus horâ vel dimidiâ conscientiam
 examinet ante & discutiat; coneturque peccatum
 suum detestari: quis tam est facilis fidei, ut mo-
 raliter certum habeat, quod ille tempore tam exiguo
 magnum

magnum illud & indebitum vera & intima ad Deum conversionis donum à Deo impetrarit? Ac proinde tantum ac talem ab ipso consecutus sit de peccato dolorem, ut vera à tali facinore ad Deum conversio postulat.

At quanta debet esse illa moralis certitudo, ut ei acquiescere Confessario tutò liceat? Docet id iis, quæ dat ibid. pag. 197. 198. ad objectionem hanc 5. Si non liceat extra necessitatem absolvere Pœnitentem, de cujus dispositione dubitatur, numquam licebit eum absolvere; quia semper manebit tale dubium, cum dispositio sit in animo Pœnitentis. Audi igitur Instructorem. Suffragabor facile hinc confici, quod adipisci nequeamus certitudinem omnimodam; imo nec eam, quam physicam vocant; cujusmodi parari potest ex. g. de materia baptismi, Eucharistiæ, aut alia sensibili: ast quam optimè cum eo componitur certitudo moralis; qualem citra dubium postulabit Rex de fidelitate Gubernatoris, priusquam illum admovebit moderationi arcis vel civitatis, à qua regni pendet salus; si quidem cupiet esse moraliter certus, quod illi non sit animus regnum prodendi, præsertim si nil aliud urgeat, neque premat necessitas, illum præ cæteris ad id muneris evehendi.

Patet igitur, eum requirere, ut Confessarius, dum alicui credit absolutio-

nis beneficium *extra necessitatem*, habeat illam moralem certitudinem de dispositione Pœnitentis, quam requirit Rex de fidelitate ejus, cui credit arcis aut civitatis custodiam, à qua regni pendet *salus*; si nil aliud urgeat, ad ei illud munus credendum.

Hanc verò suam de morali illa certitudine doctrinam ita stabilit ibid. tract. 3. q. 4. dub. 2. pag. 294. quæres, inquit, *quandonam adest justa ratio dubitandi de Pœnitentis dispositione, ut propterea à Confessario sit examinandus?* Respondeo, tum examine opus esse, ubi neque confessio, neque confessionis modus, nec aliqua prudens Confessarius in suo pœnitente observat; addo nec pœnitentis notitia aliunde comparata, præstant Confessario moralem illam certitudinem (de qua in hypothesis tertia, quarta, & quinta) quod pœnitens ad Sacramentum cum effectu suscipiendum, sit sufficienter dispositus.

Ne verò cuiquam praxis hæc requirendi tam multa, & ardua ante beneficium absolutionis, videri posset peregrina, jubet in method. Tr. 1. q. 4. argum. adduc. pag. 84. eam esse antiquam, & usitatam. SS. Patres, inquit, multò majorem diuturnioremque præparationem atque pœnitentiam ante absolutionem à pœnitentibus,

bus, quam ante baptisma à Catechumenis postulabant, quamvis etiam Catechumeni innumeris ferme sceleribus, & pœnitentes unico obnoxii forent. Quis credat?

Consule, inquit ibid. pag. ead. si lubet, *Canones Pœnitentiales*, quibus unica fornicatio septem annorum pœnitentiâ, & decem annorum adulterium multabatur.

Ex dictis facilè conficies, non adeo mirandum esse, quod rigido Magistro in method. Tract. 1. q. 4. dub. 3. pag. 67. hoc exciderit crudum dogma. *Confessiones & Communiones, quæ durante consuetudine recidendi peractæ fuerunt, plerumque tamquam sacrilegia confiteri oportet: manetq; præterea arcta obligatio denuò confitendi peccata mortalia, quæ quis malè confessus fuit; hoc est, præter Confessiones & Communiones mortiferè sacrilegas, illa quoque mortalia, quæ obtinente relabendi consuetudine confessus est, de integro confiteri oportet.* At verò, nonne hæc praxis facit confessionem carnificinam Conscientiarum?

Quid etiam censebimus de hoc effato, quod sustinuit Præses in The-
sibus 28. Aprilis 1689. Pertinenti 2. Non valet hæc regula; Confessarius absolutionem impendere aut differre debet, pro ut pœnitenti iudicat esse utile? Non

Non agam tamen hic Criticum, nec statuam aliquid severius de scopo totius doctrinæ hujus de differenda passim absolute extra necessitatem, hæctenus exhibita. Non affirmabo hæc tacitè eò ducere, ut praxis absolvendi mox, videri possit ut evertens ordinem pœnitentiæ à Christo institutum, & merus esse abusus, &c. Memorem interea te, Lector, esse volo, inter propositiones 31. ab Alexandro VIII. proscriptas, ordine 17. esse hanc: *Per illam praxim mox absolvendi, ordo pœnitentiæ est inversus.* & 18. *Consuetudo moderna quo ad administrationem Sacramenti Pœnitentiæ, etiamsi eam plurimorum hominum sustentet auctoritas, & multi temporis diuturnitas confirmet, nihilominus ab Ecclesia non habetur pro usu, sed abusu.* Addo etiam 16. *Ordinem præmittendi satisfactionem absolute, induxit, non politica, aut institutio Ecclesiæ, sed ipsa Christi lex, & præscriptio, natura rei id ipsum quodammodo dictante.* Non patior etiam Lectorem requirere 22. *Sacrilegi sunt judicandi, qui jus ad Communionem percipiendam prætendunt, antequam condignam de delictis suis pœnitentiam egerint.* An cum temerariis, scandalosis, erroneis, &c. dogmatibus his, Huygenia-

na habeant aliquid affine, judicent quibus id incumbit.

Pergo exhibere quod tradit in Comp. reimpresso 1684. pag. 250. *Non probamus . . . quod quis continuè præteritæ vitæ peccata iteratò confiteatur, ad obtinendum toties, ut aiunt, effectum Sacramenti.*

Hactenus Dogmatistæ nostro sermo fuit de praxi absolutionis respectu peccatorum mortalium. Absolutionem verò venialium frequentem quod attinet, eam satis abjudicat in Method. Tract. 1. quæst. 4. object. 6. pag. 142. & seqq. quia verò hæc arrodunt praxim communem Familiarum Religiosorum, huic incommodo sic occurrit Ibid. pag. 145. *Hiscæ adversari videbuntur nonnulla Religiosorum statuta, quæ frequentem admodum præscribunt confessionem. Ad quæ ego resp. Pium est instituire confessionem, quam nulla etiam sequatur absolutio, nec expectetur securura, nisi quando constat de sufficienti dolore & proposito; aliud namque est confiteri, aliud absolvi. Præterea ejusmodi statuta nihil doctrinæ huic derogant; præcipi enim iis non potest, ut absolutio cum Sacramenti irreverentiæ periculo imperiatur. Improbat igitur hæc Religiosorum statuta, nisi ea intelligi patiaris*
de

de Confessione , quam non sequatur absolutio.

Quia verò in comperto est , eam praxim valde familiarem fuisse viris sanctitate eminentibus , ut & argumento inde formato occurrat ; *Si quis* , inquit *ibid pag. 145. eo enitatur , ut illorum assequatur dispositionem , sequatur & confitentes ; non improbabitur.* Reliquam ergo turbam piorum hominum , qui non sunt sanctitate eminentes , jubet esse contentos frequenti confessione venialium , quam non sequatur absolutio.

§. 13.

*Doctrina D. Gummari Huygens
de interrogandis Pœnitentibus
in materia lubrica.*

Circa illas interrogationes sustinuit 9. Febr. 1680. Conclusionem 1. assertionem hanc. *Pœnitentes de peccatis impudicitia, etsi nihil eorum ultro aperiant, frequenter admodum sunt interrogandi.*

Conformis est hæc doctrinæ, quam tradit in Comp. impresso 1684. pag. 251. & 252. *Quod pœnitentium multi examinandi sunt*
cir-